

Flaskpost från Randivåg

Stilla Havet, september 2016
Cook Islands och Niue

September

Vi seglade från Maupiti, Franska Polynesien, den 28 augusti och den 2 september kom vi till Palmerston Island i Cook Island. Seglingen hade varit utan problem, möjligtvis var den lite långsam, det var mest svaga vindar. Nätterna var mörka då månen endast var en liten strimma

Palmerston Island, många av de gamla husen är byggda av mahogny.

som var uppe en kort tid på natten. Det är både roligt och lite tryggt att ha ett "radionät" att prata med. Det vi deltog i kallas MagNet och drevs av ett nya zeeländskt par och sex andra båtar. Varje båt hade sin dag då de var värdar, ropade upp båtar som redan var anslutna och frågade om fler ville ansluta sig. Sist var en allmän pratstund. När man blir anropad anger man sin position, kurs, fart, vindstyrka och vindriktning. Vi lyssnade speciellt efter de båtar som låg före oss i kurslinjen, det var intressant att höra vilket väder de hade, det kanske var samma när vi kom dit.

När vi lagt till vid bojen vid Palmerston Island kom några personer och klarerade in oss i Cook Islands och vi kunde gå iland. Här hade man valet att ligga vid bojen utan att gå iland, då slapp man de avgifter som togs ut (ca 900 kronor). Vi visste att pengarna stannade på ön och vi såg det

som ett bidrag till öns ekonomi, så vi valde att gå iland. Det var William Marsters som kom till Palmerston 1863 för att bosätta sig på den ca 2 km² stora ön. Han kom ursprungligen från England men hade varit i Pacific ett tag. Han hade med sig tre fruar: Akakingaaro, TepouTenio och Matavia och delade ön i tre delar, en för varje fru. William planterade palmer, gjorde kopra (torkade cocoskötter), fiskade och handlade med båtar som passerade. Han fick 30 barn med sina tre fruar och barnen fortsatte bo och arbeta på ön. De utökade med att plantera mahognyträd som, när de växt upp, användes till båt- och husbygge. Det finns än i dag stora mahognyträd på ön, de används inte längre, både båtar och hus byggs av nyare material.

På Palmerston dras båten upp på land, vi fick skjuts in varje dag.

Bob Marsters vid sin gurkodling. Toa i det gula huset och grisen i inhägnaden i bakgrunden.

Många Marstersättlingar bor i dag på Rarotonga (huvudön i Cook Island), i Nya Zeeland och Australien. 58 bor kvar på ön och alla är släkt med varandra och ön är fortfarande indelad i tre delar, en för varje "familj".

Vi lade till vid Bob Marsters boj och han och hans familj var våra värdar under tiden på ön. Det innebar att han hämtade oss i sin båt och tog oss i land, vi fick lunch, guidning och sällskap. Mycket intressant att få en inblick i öbornas liv. De flesta livnär sig på fiske, det är främst papegojfish som fångas. Fisken fryses och hämtas av fartyg ungefär var fjärde månad.

Det finns sjuksköterska, präst, polis, lärare och administratör på ön. 23 barn med en ålder mellan 5 och 18 går i skolan. Om de vill fortsätta studera efter 18 år måste de till Rarotonga, Nya

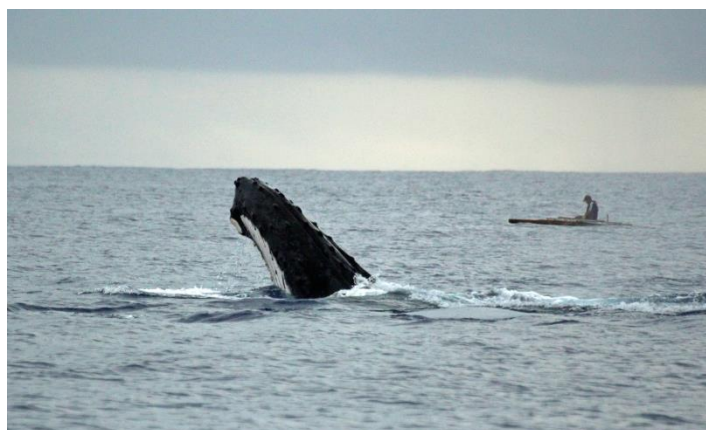
En av skolsalarna på Palmerston. Notera det luftiga rummet – inga dörrar eller fönster.

Zeeland eller Australien. Det finns telefon, mobiltelefon, TV, radio och internet på ön. Många ungdomar använder moped eller motorcykel för att ta sig till skolan (några minuters promenad). Ön är med andra ord rätt modern i vissa stycken. Möjligheterna att ta sig till och från ön är dock sämre, det kommer fraktfartyg med förnödenheter och folk från Rarotonga tre gånger om året. Lika många gånger går fartyg åt andra hållet. Det innebär att det kan ta upp till fyra månader innan nästa möjlighet att komma till ön – om ett fartyg nyss avgått. Eller så får man vänta ännu längre om fartyget som tar

förnödenheter inte tar passagerare... Palmerstonborna beställer alltid mat för sex månader åt gången för de vet inte när nästa fartyg kommer. El får man idag från en gemensam solcellsanläggning (invigdes 2015) vilket underlättar mycket. Tidigare hade varje familj egna generatorer som krävde regelbundna leveranser av diesel. Cook Island håller på att utrusta alla öar med solcellsanläggningar. Bra initiativ!

Vi stannade endast några dagar vid Palmerston då vi inte tyckte bojen var säker (grannbåten draggade med sin boj ut till havs en blåsig natt). Efter några dagar fortsatte vi mot nästa land – ön Niue. Seglingen tog tre dygn i mestadels god vind och den 8 september kunde vi lägga till vid en boj utanför huvudstaden Alofi. Det finns ingen skyddad hamn eller marina på Niue, och det är rätt djupt utanför staden så yachtklubben har lagt ut bojar. Det gör det enkelt för oss seglare att stanna till ett tag. Inklarering skedde på land och klockan 10.00 mötte vi tull och passpolisen på piren. Vi fortsatte till yachtklubben och skrev in oss och kunde där också kolla på internet, prata med den vänliga personalen och andra seglare.

Landet Niue består av en ö på ca 22 km x 18 km som är nästan rund och 68 meter hög. Här bor

Valarna simmade mellan segelbåtar och fiskare i små kanoter.

I Alofi på Niue tar man upp dingnen på land, vågorna gör att den kan förstöras om den ligger kvar i vattnet.

i dag ca 1.200 personer, många har flyttat från ön på senare tid då flera orkaner har förstört stora delar av öns bebyggelse. Vi såg många halvt raserade hus och många höll på att laga sina hus.

Det var inte enbart segelbåtarna som låg vid bojarna, här fanns också flera knölvalar. Vi kunde höra deras ”sång” när vi var nere i båten, se hur de gav di åt sina kalvar och studera hur de simmade runt båtarna. Vi förstod inte hur niuerna hade nerver att vara ute och fiska i små kanoter! Men för oss var det hur kul som helst på första parkett!

Vi hyrde bil en dag och körde runt ön tillsammans med Per-Erling och Maria från svenska båten *Nerthus*. När vi sitter i bilen kommer Maria och Lisa på att de bott grannar som barn och gått i samma skolor i nio år! Är världen liten?

Niue är fullt av grottor, underjordiska sjöar och annat spännande.

domännamnet .nu, som ju flitigt används i Sverige som internetadress. Tyvärr ägs inte domännamnet av Niue utan i dag är det ett amerikanskt bolag som har äganderätten. Det är lite märkligt att ett lands domännamn kan ägas av någon annan än landet, men så är det.

Den 15 september fortsatte vi seglingen mot Tonga. Efter två rulliga men snabba seglingsdygn kom vi in till ögruppen Vava'u i Tonga söndagen den 18 september. Vi hade passerat datumgränsen på vägen och lördagen den 17 september försvann. Det här med tidzoner är inte helt lätt att begripa även om man färdas så långsamt som vi gör. Någon beskrev det som att vi flyttat fram klockan 24 timmar sen vi passerat 0-meridianen (som går igenom London) och det kanske

stämmer. Detta skall innebära att en dag "försvinner" när man passerar datumgränsen från öster till väster. Nu är vi inte 12 timmar efter London utan 12 timmar före!

Vi stannade och tittade på Niues inre som är fullt av grottor, vi simmade i underjordiska sjöar och besökte Niues högsta punkt, 69 meter över havet. Hela Niue är fyllt av klippblock och snårig växtlighet, att gå på stigarna går utmärkt, men att kliva vid sidan av var näst intill omöjligt. Ön är liten, det går lätt att köra runt den på en dag.

Vi förundrades över hur en liten ö kan vara ett eget land. Niue har dock samarbete med Nya Zeeland, t ex använde de nya zeeländska pengar, och det är också dit många niuer har flyttat för att studera eller undkomma orkanerna. Det är Niue som har

På väg från ett dopp i en underjordisk grotta på Niue.

domännamnet .nu, som ju flitigt används i Sverige som internetadress. Tyvärr ägs inte domännamnet av Niue utan i dag är det ett amerikanskt bolag som har äganderätten. Det är lite märkligt att ett lands domännamn kan ägas av någon annan än landet, men så är det.

På väg mot Tonga – vågorna går höga men farten är god.

Lisa och Sven-Gösta